08 2025

IZLOŽBA DEGENERIČNE UMETNOSTI u Studentskom kulturnom centru?!

SKC U BLOKADI

Studenti koji su više od pet meseci boravili u Studentskom kulturnom centru danas, mesec dana nakon upada policije i uprave sa režimskim medijima, razvili su platno sa natpisom "DEGENERIČNA UMETNOST" ispred zgarde SKC-a u Beogradu, kao komentar na trenutnu izložbu aktuelne uprave i režima.

U trenutku kada se gubi monopol na istinu, a nekadašnji autoritet je isprljan pukotinama koje treba nekako popuniti, kako ta jadna krhka konstrukcija autoriteta ne bi u potpunosti pala, pojavljuje se potreba za stvaranjem narativa koji je predodređen da proizvede razdvojenu sliku sećanja u kolektivnoj memoriji.

Međutim, ovaj narativ se jako brzo pretvara u veoma opasnu igru za svog „pripovedača" i uvek se završava na isti način. Kulturno-istorijska manipulacija, instrumentalizovana u svrhu političkih ili ideoloških ciljeva uvek je bila karakteristika imperijalističkih, autoritarnih i desničarskih pokušaja da se stvori jedan lažni kulturni model.

U potrazi za spašavanjem sopstvenog poljuljanog položaja, uprava SKC-a na čelu sa v.d. direktora Slavoljubom Veselinovićem otvara izložbu „Pogled u budućnost“ namenjenu da prikaže studentsku blokadu kao degradaciju društva.

Istorija ne štedi. A istorija umetnosti se sveti svima koji pokušavaju da je primene u svrhe manipulacija.

Tako, uprava SKC-a u svom pokušaju da uokviri sadržaj studentske blokade u „degenerično“ je svesno-nesvesno upala u istorijsku zamku i praktično napravila svoju verziju zloglasne izložbe „Entartete Kunst“ – jedne od najvećih sramota jedne vlasti u istoriji umetnosti i kulture.

Izložba „Entartete Kunst“ („Izopačena/degenerična umetnost“) otvorena je 1937. godine u Minhenu kao deo propagandne kampanje nacističkog režima protiv modernističkih i avangardnih pravaca u umetnosti. Organizovana po nalogu ministra propagande Jozefa Gebelsa, izložba je imala za cilj da javno diskredituje dela koja su smatrana „degenerisanim“ — od ekspresionizma i dadaizma, do nadrealizma i apstrakcije. Sve što je subverzivno, kritičko – bilo je izloženo.

Umetnička dela su bila izložena haotično, sa podsmešljivim natpisima i propagandnim komentarima, kako bi se kod posetilaca izazvalo osećanje prezira (nešto slično, ovog leta imali smo priliku da vidimo i u Studentskom kulturnom centru u Beogradu). Na zidovima su se nalazila dela vodećih evropskih umetnika, među kojima su bila i dela Klea, Šagala, Noldea, ali i radovi nemačkih umetnika koji nisu odgovarali zvaničnoj ideologiji (slično kao i što danas ne možete pronaći kritiku vladajuće ideologije izloženu javno, osim kratko vreme studentskog boravka u SKC-u).

Suština ove izložbe nije bila samo u kulturnoj represiji, već i u ideološkoj manipulaciji. Nacistički režim koristio je umetnost kao sredstvo za definisanje i kontrolu kulturnog identiteta, određujući šta je „prihvatljivo“ i „čisto“, a šta se smatra opasnim za narod i državu. Na taj način, „Entartete Kunst“ postala je paradigma cenzure i zloupotrebe umetnosti u političke svrhe. Ironično, upravo zahvaljujući ovoj kampanji mnoga od tih dela su kasnije dobila još veću međunarodnu pažnju i postala simbol otpora autoritarnom tumačenju kulture.

Međutim, izložba poput trenutnog “Pogleda u budućnost” u SKC-u, a koja služi isključivo u propagandne svrhe, nažalost nije izuzetak u domaćoj istoriji.

Tokom kvislinške Vlade narodnog spasa Milana Nedića, slične propagandne izložbe, koje diskredituju “nepoželjne” društvene aktere i neguju mržnju i prezir, organizovane su u Beogradu, a sponzorisane nemačkim (nacističkim) novcem.

Avangardna scena je nestala iz SKC-a dugi niz godina ne zato što je nije bilo u Beogradu, već zato što ste nesvesno priznali da umetnost može da bude opasna. Ona može da bude opasna po vas, vaše fotelje i vašu nesposobnost.

Plašite se.

Plašite se noviteta, avangarde, plašite se umetnosti kao takve, jer će ona u nekom trenutku prikazati i vaše pravo lice.

Umetnost će vas uvek nadživeti.

Životinjski strah od gubljenja monopola vas je i doveo u ovu poziciju koju ste svojeručno napravili. Naša dužnost je da vam ukažemo na to gde ste završili.

Dobrodošli, draga upravo SKC-a, na izložbu — svedočanstvo vašeg zločina.

Istorija umetnosti, koliko god da je bila podložna manipulacijama, pamti sve. I ovo će vam zapamtiti.

ИЗЛОЖБА ДЕГЕНЕРИЧНЕ УМЕТНОСТИ у Студентском културном центру?!

Студенти који су више од пет месеци боравили у Студентском културном центру данас, месец дана након упада полиције и управе са режимским медијима, развили су платно са натписом “ДЕГЕНЕРИЧНА УМЕТНОСТ” испред зграде СКЦ-а у Београду, као коментар на тренутну изложбу актуелне управе и режима.

У тренутку када се губи монопол на истину, а некадашњи ауторитет је испрљан пукотинама које треба некако попунити, како та јадна крхка конструкција ауторитета не би у потпуности пала, појављује се потреба за стварањем наратива који је предодређен да произведе раздвојену слику сећања у колективној меморији.

Међутим, овај наратив се јако брзо претвара у веома опасну игру за свог „приповедача” и увек

се завршава на исти начин. Културно-историјска манипулација, инструментализована у сврху политичких или идеолошких циљева увек је била карактеристика империјалистичких, ауторитарних и десничарских покушаја да се створи један лажни културни модел.

У потрази за спашавањем сопственог пољуљаног положаја, управа СКЦ-а на челу са в.д. директора Славољубом Веселиновићем отвара изложбу „Поглед у будућност“ намењену да прикаже студентску блокаду као деградацију друштва.

Историја не штеди. А историја уметности се свети свима који покушавају да је примене у сврхе манипулација.

Тако, управа СКЦ-а у свом покушају да уоквири садржај студентске блокаде у „дегенерично“ је свесно-несвесно упала у историјску замку и практично направила своју верзију злогласне изложбе „Ентартете Кунст“ – једне од највећих срамота једне власти у историји уметности и културе.

Изложба „Ентартете Кунст“ („Изопачена/ дегенерична уметност“) отворена је 1937. године у Минхену као део пропагандне кампање нацистичког режима против модернистичких и авангардних праваца у уметности. Организована по налогу министра пропаганде Јозефа Гебелса, изложба је имала за циљ да јавно дискредитује

дела која су сматрана „дегенерисаним“ — од експресионизма и дадаизма, до надреализма и апстракције. Све што је субверзивно, критичко – било је изложено.

Уметничка дела су била изложена хаотично, са подсмешљивим натписима и пропагандним коментарима, како би се код посетилаца изазвало осећање презира (нешто слично, овог лета имали смо прилику да видимо и у Студентском културном центру у Београду). На зидовима су се налазила дела водећих европских уметника, међу којима су била и дела Клеа, Шагала, Нолдеа, али и радови немачких уметника који нису одговарали званичној идеологији (слично као и што данас не можете пронаћи критику владајуће идеологије изложену јавно, осим кратко време студентског боравка у СКЦ-у).

Суштина ове изложбе није била само у културној репресији, већ и у идеолошкој манипулацији. Нацистички режим користио је уметност као средство за дефинисање и контролу културног идентитета, одређујући шта је „прихватљиво“ и „чисто“, а шта се сматра опасним за народ и државу. На тај начин, „Ентартете Кунст“ постала је парадигма цензуре и злоупотребе уметности у политичке сврхе. Иронично, управо захваљујући овој кампањи многа од тих дела су касније добила још већу међународну пажњу и постала симбол отпора ауторитарном тумачењу културе.

Међутим, изложба попут тренутног “Погледа у будућност” у СКЦ-у, а која служи искључиво у пропагандне сврхе, нажалост није изузетак у домаћој историји.

Током квислиншке Владе народног спаса Милана Недића, сличне пропагандне изложбе, које дискредитују “непожељне” друштвене актере и негују мржњу и презир, организоване су у Београду, а спонзорисане немачким (нацистичким) новцем.

Авангардна сцена је нестала из СКЦ-а дуги низ година не зато што је није било у Београду, већ зато што сте несвесно признали да уметност може да буде опасна. Она може да буде опасна по вас, ваше фотеље и вашу неспособност.

Плашите се.

Плашите се новитета, авангарде, плашите се уметности као такве, јер ће она у неком тренутку приказати и ваше право лице.

Уметност ће вас увек нацивети.

Животињски страх од губљења монопола вас је и довео у ову позицију коју сте својеручно направили. Наша дужност је да вам укажемо на то где сте завршили.

Добродошли, драга управо СКЦ-а, на изложбу — сведочанство вашег злочина.

Историја уметности, колико год да је била подложна манипулацијама, памти све. И ово ће вам запамтити.

